

نگاه

سخنی در باب تسخیر سفارت آمریکا

سیدامیر خرم

● سیزدهم آبان مصادف است با سالگرد به‌تسخیردراوردن سفارت سابق آمریکا از سوی جمعی از دانشجویان آن زمان و مردان سیاست امروز. واقعه‌ای که منافع ملی ما همچنان پس از سال‌ها درگیر نتایج آن است.

در سال‌های اخیر آنچه توجه مرا جلب کرده، موضع کسانی مانند آقای عباس عبدی است. دوست عزیزی از همان دانشجویان نیز که مدتی با هم هم‌نشین بودیم، چنین مغالطه‌ای را که در چنین موضعی نهفته است مورد نقد قرار دهم. این مغالطه به مغالطه «خلط علت با دلیل» معروف است. خلاصه این مغالطه آن است که علت (Cause) و دلیل (Reason) را به‌جای یکدیگر بنشانیم؛ در حالی که علت همواره در برابر معلول می‌آید و دلیل در برابر مدعا. علت مربوط به عالم خارج است و دلیل چیزی است که ادعای فرد از نظر عقلانی متکی بر آن است. حال مغالطه جایی رخ می‌دهد که وقتی از علت امری پرسشی شود به‌جای بیان علت، دلیل ارائه شود یا وقتی از دلیل چیزی سؤال شود، به‌جای ارائه دلیل، علت آن چیز بیان شود. پاسخ دوستانی مانند آقای عبدی به این نکته که چرا شما در سال ۵۸ دست به اقدامی زدید، انکار هزینه‌های تحمیل‌شده به منافع ملی و دفاع از انجام این عمل نیست. بلکه پاسخ آنها چنین است که «منتقدین این واقعه را در ظرف زمانی خود بررسی نمی‌کنند بلکه آن را از ظرف خود بیرون آورده و در شرایط امروز مورد نقد قرار می‌دهند و این باعث می‌شود که موضوع به درستی درک نشود» و از این پاسخ به منتقدان، درستی عملکرد خود را نتیجه می‌گیرند. مشابه همین پاسخ از همان دوست عزیز و گرامی نیز شنیده شده است. اما این پاسخ دارای مغالطه از نوع خلط علت و دلیل به شرح زیر است. انطباق متن با زمینه یا Text به Context که در مباحث زبان‌شناسی، هرمنوتیک و تحلیل گفتمان مطرح می‌شود، به معنای آن است که برای فهم درست یک متن (اعم از یک یک متن مکتوب یا یک واقعه تاریخی) لازم است که شرایط تاریخی وقوع آن واقعه یا نگارش آن متن را در نظر گرفت. به عبارت دیگر هر متن مکتوب یا غیرمکتوب بنا بر ضرورت و الزاماتی رخ داده است که اگر محقق یا تحلیلگر از آن الزامات و ضروریات بی‌اطلاع باشد، نمی‌تواند درک درستی از آن متن داشته باشد. این نکته شامل هر متنی از جمله متن مقدس نیز می‌شود. برای مثال، درک درست آیات‌الاحکام در قرآن کریم نیازمند آن است که جامعه عرب زمان نزول را به‌خوبی بشناسیم، اینکه در چنان جامعه قبایلی نوع روابط اجتماعی، فرهنگ حاکم بر جامعه، عرف اجتماع و عادات فردی و اجتماعی مردم چگونه بوده است. در غیر این صورت نمی‌توان از این دسته از آیات و ضرورت صدور آنها درک درستی داشت. به عنوان مثالی دیگر می‌توان از انقلاب اسلامی در سال ۱۳۵۷ نام برد. چراکه برای بررسی علل وقوع انقلاب ضروری است شرایط اجتماعی، اقتصادی و سیاسی آن دوران به‌خوبی شناخته شود. تا اینجا بحث سخن دوستانی که در تلاش برای توجیه تسخیر سفارت هستند، صحیح است، به معنای آنکه برای درک وضعیتی که منجر به تسخیر سفارت آمریکا شد، باید شرایط سیاسی آن روزگار را در نظر گرفت. اما آنچه در این میان دچار مغالطه شده است، این نکته است که انطباق متن با زمینه یا درنظرگرفتن شرایط تاریخی وقوع یک رخداد صرفا برای فهم موضوع است نه به عنوان دلیلی برای اثبات درستی آن. به عبارت دیگر فهم علت، علل (Cause) وقوع یک رخداد/ متن (Text) با ارائه ادله (Reason) مبنی بر درستی یا نادرستی آن متن، دو چیز کاملا متفاوت هستند. می‌توان علت یک متن را درک کرد و در عین حال آن را رد یا تأیید کرد. اینکه تسخیر سفارت در چه شرایط اجتماعی و سیاسی رخ داده است، مربوط به علل وقوع آن است و به هیچ‌وجه نمی‌تواند دلیلی بر درستی این عمل تلقی شود. چنانچه در همان زمان مرحوم مهندس یازگاران به عنوان نخست‌وزیر و دکتر ابراهیم یزدی به عنوان وزیر امور خارجه با این عمل بر اساس ارائه دلالی چند مخالفت ورزیدند اما گوش شنوایی برای شنیدن ادله آنها وجود نداشت. به همین خاطر دوستانی مانند آقای عبدی یا سایر دانشجویان آن زمان که در این قضیه درگیر بودند، برای اثبات مدعای خود باید اولاً ثابت کنند که در آن شرایط تاریخی، هیچ راهکار دیگری جز تصرف سفارت وجود نداشته است و بنابراین این کار اجتناب‌ناپذیر بوده است. ثانیاً باید بتوانند اثبات کنند که تبعات مثبت این عمل افزون بر تبعات منفی آن بوده بنابراین این عمل علاوه بر اجتناب‌ناپذیربودن، درست نیز بوده است.

politics@sharghdaily.ir

سیاست

روایت موسوی خوئینی‌ها از اشغال سفارت

من رهبر دانشجویان نبودم

عکس: سیدامیر خرمجری، شرق

این فرض که شما کار خودتان را درست می‌دانید چرا برویم و امام را در محذور قرار دهیم؟ شما که نمی‌خواهید کسی را بکشید یا جایی را خراب کنید، می‌خواهید وارد سفارت آمریکا شوید. به محض ورود، امام خمینی مطلع می‌شود؛ اگر نظرشان این بود که کار غلطی است، بلافاصله دستور می‌دادند که بیایید بیرون و کار درستی نیست. شما هم بیرون می‌آیید. این مزیت را هم دارد که یک قشر دانشجوی مسلمان، کاری را که خود می‌پسندید و صلاح می‌دانست، به خاطر مخالفت رهبرش، کنار می‌گذارد.

● وقتی وارد سفارت شدم، اولین کاری که کردم تلفن زدم به دفتر امام در قم؛ خواهش کردم که احمد آقا گوشی را بگیرند. پس از آنکه ارتباط برقرار شد، گفتم من الان داخل سفارت آمریکا و همراه دانشجویانی هستم که وارد اینجا شده‌اند (و هدف دانشجویان را هم توضیح دادم). شما به اطلاع امام برسانید؛ اگر این کار را نادرست می‌دانند، همین حالا جواب دهند و اینها می‌روند بیرون. ولی اگر با اصل کار مخالف نیستند، منتها نمی‌دانند این دانشجویان چه کسانی هستند، خدمتشان از قول من بگویید که من اینها را می‌شناسم و تأییدشان می‌کنم... در این چند دقیقه که مرحوم حاج‌احمدآقا رفتند، تا برگشتند اگر بگویم که تمام نفس‌ها در سینه‌های دانشجویانی که اطراف من بودند حبس شده بود و همه می‌خکوب شده بودند مبالغه نیست. حاج‌احمدآقا وقتی برگشت، فقط این جمله را گفت: امام فرمودند «بگویید خوب جایی را گرفتید؛ محکم نگه دارید.» دانشجویان با شنیدن این جمله، آنچنان شادی و شور و شوق و هیجانی از خود نشان دادند که توصیف آن برای من بسیار دشوار است. چون از نظر خودشان کاری کرده بودند کارستان و حالا امام هم آن را تأیید می‌کرد.

● مرحوم حاج‌احمدآقا بعدها به من گفت که «آقای موسوی برای من چیز عجیبی بود؛ من وقتی رفتم به امام موضوع را اطلاع دهم، دیدم امام سلام آخر نماز را می‌دهند؛ منتظر ماندم، همین که نماز امام تمام شد، نشستم و گفتم که آقای موسوی پشت خط است و این موضوع را می‌گوید؛ امام بلافاصله این جمله را گفتند که به فلائی

.....

روایت قاضی‌پور از تخلّف باقایی

بقایی: فرزند خلف پدران نیستید اگر مستنداتتان را منتشر نکنید

مرضیه اویسی‌فیضی همسر مرتضی بقایی معاملات صوری انجام دادند و پول‌هایی برداشت کردند و به عنوان مؤسسه فرهنگی مطبوعاتی ایران ۲۰ میلیارد تومان پول دادند و پس از ۲۶ روز صد میلیارد دیگر به آنها پرداخت شد.»

قاضی‌پور در ادامه گفته است: «زمانی که آقای بقایی در سازمان میراث فرهنگی مسئولیت داشتند، چندین شرکت با نام‌های توسعه فناوری اطلاعات، میراث آریا، بهار سرزمین من، تور گردشگری ایران و کانون جهانگردی اوتومبیل‌رانی ایران تأسیس کردند و با شرکت‌هایی که خود و اطرافیان‌شان اعضای آن بودند به مبلغ ۵۱۲میلیونو۶۸۳هزارو۹۷۳ تومان قرارداد صوری تنظیم کردند و از عموزاده و خاله‌زاده و اقوام در این شرکت‌ها به‌عنوان کارمند بهره گرفتند و پول‌های مذکور برداشت شده است. همچنین ۱۰ میلیارد تومان دیگر از بیت‌المال توسط تیم آقای بقایی برداشت شده است.»

او در ادامه گفته است: «صندوقی به نام شهیدان رجایی و باهنر در نهاد ریاست‌جمهوری برای کارکنان تأسیس شده بود تا به کارکنان وام داده شود، آقای بقایی و ۱۵ نفر از ارکان دولت از صندوق مذکور به‌عنوان وام ۳۰۰ میلیون تومان دریافت کردند و براساس گزارش دیوان محاسبات، آنها اعلام کردند به استناد موادی از برنامه چهارم توسعه مستضعف هستند و قادر به عودت پول‌ها نیستند و خزانه دولت پول‌ها را پرداخت کند.»

این نماینده مردم در مجلس دهم افزود: «افرادی مانند خانم اکرم حسینی، مرتضی بقایی،

دموکرات آذربایجان بوده که در غائله آذربایجان کشته شده است.

● من رهبر دانشجویان نبودم؛ همراه و مشاور آنان بودم. این اقدام، تصمیم خودشان بود. آمدند و از من خواستند و گفتند شما بروید با امام در میان بگذارید؛ اصل کار به نظر من پسندیده و جالب آمد و با آنان همراهی کردم؛ ولی غربی‌ها برای مقاصد خود که به آن اشاره کردم، نوشتند این اقدام ضدآمریکایی، کار کمونیست‌هاست و رهبر آنان هم روحانی‌ای کمونیست است.

● در ۱۳۸۸، یکی از همین محققان گفت اشغال سفارت آمریکا طرح خود آمریکا بوده است! داستانی به این درازی که بزرگ و کوچک، امام و ماموم از آن به عنوان یک حرکت توفنده علیه آمریکا، شکستن بت آمریکا و انقلاب دوم یاد می‌کنند، ناگهان ازسوی این تحلیلگر سفارشی، همین انقلاب دوم، دستپخت خود آمریکا از آب در آمد؛ محقق دیروزشان می‌گفت کار شوری‌ها بود، تحلیلگر امروزشان می‌گوید کار خود آمریکاست! این آدم‌ها از کجا آمده‌اند و پس از انجام وظیفه به کجا می‌روند؟ تنها می‌توانم بگویم جرب و شیرین قدرت، آن چنان را آن چنان‌تر کرده است.

● من نظری شخصی در موضوع ارتباط با آمریکا دارم؛ نظر دیگری هم در چگونگی تصمیم‌گیری برای این موضوع در سطح کشور دارم. درباره رابطه با آمریکا، تا دولت آمریکا به شکلی پذیرفتنی، ستم‌های گذشته را برای مردم ایران جبران نکند، بنده هیچ نظر مثبتی ندارم و همچنان آمریکا را ظالم می‌دانم. او کاری به کار ما نداشته باشد؛ ما به خواست خدا، خودمان مشکلاتمان را حل خواهیم کرد. شاید بفرمایید خوب دیگران هم ظالم‌اند! بله؛ اما رابطه و سابقه ستم آمریکا بر ما که در ابتدا روایت کردم، خیلی با ظلم سختی‌ها متفاوت است. آمریکا امروز هم بنای رابطه معقول و انسانی با ما ندارد.

● طولانی‌شدن زمان اشغال لانه و پیامدهایش، با اراده و اختیار دانشجویان نبود. این قضایا معلول سلسله حوادثی است که پس از تسخیر سفارت، پی‌درپی رخ داد و مانع تصمیم عاجل شد. اولاً امواج پرشتاب و روزافزون احساسات و حمایت‌های مردم تا مدت‌ها اجازه تصمیم به پایان‌دادن ماجرا را به کسی نمی‌داد و مسائل دیگری که تمام آنها درحال‌حاضر در خاطرم نیست و خود آن دانشجویان می‌توانند توضیح دهند و یکی از آن مسائل این بود که امام بیمار شدند و برای خود را برای احیای وضعیت مناسب به نظر پزشکان بودند. بنی‌صدر که رئیس‌جمهور شد، دنبال آن بود که این قضیه را به نحوی حل کند. ● دانشجویان نگران بودند این حادثه بزرگ به شکل بدی ختم شود و ما گروگان‌ها را با عذرخواهی و ششیمانی آزاد کنیم. از طرفی دانشجویان به خود اجازه نمی‌دادند در آن شرایط، مدام با امام مرتبط باشند. امام به‌خاطر منع پزشکان نمی‌توانست شخصا پیگیری و بررسی کند. همچنین مناسب نبود تصمیم در این قضیه را به دانشجویان یا رئیس‌جمهور واگذارد.

.....

سخنگوی قوه قضائیه، اتهامات بقایی را پیش از این مالی عنوان کرده بود و یکی از وکلای بقایی هم گفته بود در این جلسات به شکایات سازمان بازرسی کل کشور، دیوان محاسبات و دادستانی تهران رسیدگی می‌شود اگرچه بقایی معتقد است همه اتهاماتش سیاسی است. حمید بقایی چند ماه در بازداشت بود.

او بلافاصله بعد از آزادی در انتخابات ریاست‌جمهوری ثبت‌نام کرد و مدعی شد که حتی یک برگ سند هم علیه او وجود ندارد و بدون کفالت و وثیقه از زندان آزاد شده است.

او ۱۸ تیر به دستور بازپرس دوباره بازداشت و در چهارم مرداد با تأمین وثیقه یک‌میلیاردتومانی از زندان آزاد شد.

او همچنین در ۱۲ مهر در نامه‌ای خطاب به رئیس‌شعبه ۱۰۵۷ دادگاه کارکنان دولت، خواستار برگزاری علنی دادگاهش شد. دلیل نوشتن این نامه حضور احمدی‌نژاد در دادگاه تعبیر شد. علی‌اصغر حسینی، وکیل حمید بقایی، نیز از احتمال حضور احمدی‌نژاد به‌عنوان تماشاچی و اطلاع از روند جلسات رسیدگی در دادگاه بقایی خبر داد؛ اما یکی روز بعد سیدعادل حیدری، وکیل‌مدافع احمدی‌نژاد که او هم وکالت حمید بقایی را برعهده دارد، اعلام کرد که تصمیم قطعی برای حضور احمدی‌نژاد در این دادگاه گرفته نشده است.

ادامه از صفحه اول

استمرار تاریخ، امتداد جغرافیا

کمتر کشوری را در عرصه بین‌المللی می‌توان یافت که به اندازه جمهوری اسلامی ایران و جمهوری آذربایجان از مشترکات و همسانی در حوزه‌های مختلف بهره‌مند و برخوردار باشند؛ اشتراکاتی مانند امتداد تمدنی، اشتراک فرهنگی، همجواری و پیوستگی جغرافیایی، استمرار و درهم‌تیدگی تاریخی، تناسب‌ها و نسبت‌های زبانی، قومی و خویشاوندی، شاید از همه مهم‌تر علقه‌ها و پیوندهای دینی و مذهبی، هر یک از این عوامل و پارامترا، برای برقراری و استحکام روابط کفایت می‌کند، بنابراین با این همه زمینه‌های مشترک، انتظاری جز همکاری و هم‌افزایی میان دو ملت و دو دولت ایران و جمهوری آذربایجان نمی‌رود.

از نخستین روزهای تشکیل کشور جمهوری آذربایجان، مناسبات برادرانه، همدانه و صمیمانه‌ای میان مسئولان عالی‌رتبه دو کشور برقرار شد. حافظه تاریخی مردم دو کشور هنوز خاطرات شیرین مرادات و ارتباطات گرم و برادرانه رؤسای‌جمهور وقت، مرحوم حیدر علی‌اف، ملقب به حیدربابا و مرحوم آیت‌الله هاشمی را به یاد دارند و از آن به نیکی یاد می‌کنند. دولت و ملت مسلمان ایران همواره و در همه حال در تمام این سال‌ها، بار و مددکار و غمخوار مردم مسلمان و دولت آذربایجان بوده و در رنج‌ها و سختی‌ها و توفیقات و شیرینی‌ها همواره در کنار آن قرار داشته‌اند.طبیعی است که دو کشور و دو ملت ایران و جمهوری آذربایجان با آن‌همه اشتراکات و مشابهت‌ها و زمینه‌های مشترک، مورد رشک و حسد رقبای منطقه‌ای و دشمنان فرامنطقه‌ای قرار داشته و از توطئه‌ها و دیسیسه‌های مخالفان روابط در امان نبوده و نیستند. مع‌ذاکل روابط دو کشور با وجود فرازوفرودهای فراوان در مقاطع مختلف و موانع و مشکلات و چالش‌هایی که عمدتاً حاصل تحمیل و تهدید دشمنان دو کشور بوده، هیچ‌گاه از اصل و واقعیت ناب خود جدا نشد و همواره استوار و برقرار ماند. جمهوری اسلامی ایران به مدد کیاست، فراست، تدبیر و درایت رهبران و مسئولان خویش، همواره سعی در برقراری روابطی متناسب، متعادل و متوازن با هرسه کشور واقع در حوزه قفقاز داشته و رفع مشکلات و اختلافات میان کشورهای این منطقه حساس از طریق مساعی جمیله و میناجی‌گری و دیپلماسی چندجانبه را وجهه مهم توشش قرار داده است. خوشبختانه در دوره نوبن روابط تهران – باکو که از ابتدای شروع به کار دولت یازدهم به ریاست آقای دکتر روحانی شاهد شکل‌گیری و تکوین آن بوده‌ایم و در دوره دوم ریاست‌جمهوری ایشان نیز همین صراط مستقیم و راه صحیح تداوم و استمرار یافته، مقامات عالیه، به‌خصوص رؤسای‌جمهور دو کشور عزم و اراده والای خود را برای احیای و تثبیت مناسبات به نمایش گذاشتند که حاصل آن انجام هشت ملاقات در سطح رؤسای‌جمهوری در طول چهار سال اخیر است. سفر قریب‌الوقوع آقای الهام علی‌اف به تهران برای شرکت در نشست سه‌جانبه سران ایران– روسیه– جمهوری آذربایجان که دومین نشست سه‌جانبه رؤسای سه کشور محسوب می‌شود، نه‌مین فرصت دیدار رئیس‌جمهور آذربایجان با سران عالی‌رتبه جمهوری اسلامی ایران را فراهم خواهد کرد. بدون تردید، تعاملات و دیدارهای دوجانبه و چندجانبه و رهبران دو کشور ایران و جمهوری آذربایجان، علاوه بر ثمرات و برکات برای دو کشور و دو ملت ایران و آذربایجان، نتایج و آثار منطقه‌ای ارزشمندی را نیز برای صلح و ثبات در منطقه راهبردی قفقاز و غرب آسیا در پی خواهد داشت.پیوستگی اقلیمی دو کشور در حوزه دریای خزر و در دو سوی ارس، سر‌نوشت و آینده دو کشور ایران و آذربایجان را در زیست‌بوم خزر و حوزه جغرافیایی قفقاز جنوبی به یکدیگر پیوند زده است. همکاری و هم‌اندیشی و هم‌افزایی دو کشور در عرصه‌های مختلف؛ از انرژی گرفته تا داربازدوری و توریسم و البته حفظ میراث مشترک بشری در عرصه حیاتی و محیط زیست، ضرورتی انکارناپذیر برای ایران و کشورهای حوزه قفقاز؛ از جمله جمهوری آذربایجان است.دو کشور همسایه ایران و آذربایجان در مجاورت دو منطقه حساس و حیاتی؛ یعنی قفقاز و خاورمیانه، در معرض چالش‌های متعددی قرار دارند که در رأس آنها افراطی‌گری و خشونت‌طلبی گروه‌های تروریستی تکفیری– وهابی و حامیان منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای آن قرار دارد. تشدید تنش‌ها و التهابات قومی، نژادی، فرقه‌ای و مذهبی در این دو منطقه، همکاری و هم‌فکری دو کشور ایران و آذربایجان را برای مقابله مؤثر با این چالش‌ها بیش از پیش ضروری کرده است.

خرید ارزان ترین بلیط هواپیما

ارزانترین بلیط خارجی (کلیه مقاصد)

ارزانترین بلیط داخلی(سیستمی و چارتری)

صدور بیمه مسافرتی

www.greenway24.com

آفلاین خرید کنید

88106868

تهران، خیابان میران شیرازی، پلاک ۳۳۹

پشتیبانی: 0919-1001253

Way Green

راه سبز

ONLINE BOOK

تیمار، خیابان میران شیرازی، پلاک ۳۳۹

پشتیبانی: 0919-1001253

تومان دریافت کردند و براساس گزارش دیوان محاسبات، آنها اعلام کردند به استناد موادی از برنامه چهارم توسعه مستضعف هستند و قادر به عودت پول‌ها نیستند و خزانه دولت پول‌ها را پرداخت کند.»

این نماینده مردم در مجلس دهم افزود: «افرادی مانند خانم اکرم حسینی، مرتضی بقایی،